सवदनं

स्कम, इ ड स्तमो। इति कविकत्पद्रमः॥(भ्वाः स्तत्त्व, मि चये। चले।। इति कविकत्पद्रमः॥ यात्म - सक - नेट्।) स्तथा इह क्डीकरणम्। इ, स्क्राग्रते। ङ, स्क्रमते कवाटेन दारं लोकः। चस्कक्षे। इति दुर्गादासः॥

स्कान्दं, क्री, (स्कन्दस्येद्धिति। स्कन्द + प्रण्।) स्कन्दपुराखम्। यथा,---

"वाराज्य तथा स्कान्दं वामनं कूर्मासंज्ञकम्।" इत्यादि नारदीयपुराखम्॥

षस्य विवरणं पुराणग्रन्दे द्रष्टव्यम् ॥ स्कु, गन अंधड्ती। पाष्ट्रावने। इति कवि-कल्पद्रमः॥ (क्राा॰-स्वा॰ च-डभ०-सक्-सेट्।) ग ज, स्कृनाति स्कुनीते। न ज, स्कृनीति स्तुत्ते। चुस्ताव। उडुतिश्वरणम्। पाप्न-वने। इति प्राच्यः।

"स्तुनाति च स्तुनौते च स्तुनौत्याप्रवनऽपि च। स्कन्दते स्कृन्दते चापि षड़ाप्तवनवाचिन: ॥"

दति भट्टमञ्जः।

यावरणे इति पाणिनौयाः। स्कुनाति यवं बार्चन भटः पाच्छादयतीत्वर्धः। इति रमा-नाथः। इति दुर्गादासः॥

स्कद, इ ङ चाप्रवे। उद्देती। उत्युत्स गत्माम्। इति कविकत्पट्टमः ॥(स्वा॰-ष्रात्म॰-सक॰-षक॰ च-सेट्। "पञ्चमखरौति धातुप्रदीपरामौ। 'स्क्रन्दते स्कुन्दते चापि षड्गाप्नवनवाचिनः।'

इति भद्दमन्त्रोऽपि।

चुस्कुन्दिषते॥" इति दुर्गादासः॥ स्तृम्भ, गन उरोधने । इति कविकत्पद्रम:॥ (क्रा॰-खा॰ च-पर॰-सक॰-सेट्। क्वावेट्।) रन्यादि पद्मसखरी। ग, स्तुभाति। न, स्त्रभीतः। इ स्त्रित्वा स्त्र्या। रोधनः मावरणम्। इति दुर्गादासः ॥ सीत्रधातुर्यम्॥ स्कोटिका स्तो, पचिविशेषः । यथा —

अयञ्चलपी। हासिन्ता खद्मिनका तुनिकास्केरिके समि इति चिकार्द्धशेषः॥

खद, म घ ड विदारे। इति क्रिक्षिक्ष्यकून:॥ (स्वार प्रात्म०-सक् ०-सेट् ।) स. ख्रुट्यात जिक्कात् परस्य तु वा श्रम यस प्रवा त्या-दिना वा इस्तः। प्रस्तद्ति प्रस्तादयति"। घव परिक्जाद्रपसर्गात् परस्य घटादिल नास्ति इति कातन्साद्याः। तत्रैव भवस्याने भप इति भौमः प्रस्तादयनि भवस्तादयति परिस्तद यति । अपपरिभ्यां परस्य घटादिलं नास्तीति जीमराद्याः। श्रपस्तादयात परिस्तादयति प्रस्थदयति। स्वद स्वदने द्ति प्रह्यः। स्वदनं खैंथमिति विलोचनरामी। पाटनमिति गी-लेशात्यादनमिति गीयीचन्द्रः। हिंसीत रमानाथः। इति दुर्गादासः॥

खबदनं, क्लो (खबद + खाट्।) विदारणम्। इति स्वद्धात्वयदर्भनात्॥ स्थैयम्। पाटनम्। क्षेयोत्पादनम्। इति कविकत्पद्वमः टीकायां दुर्गादारः॥

(स्वा०-पर-सक०-चले धक०-सेट्।) सि, स्वलयित वचनं ते सव्यथा सुभा खेदिमिति मालत्याम्। ख्वालयति चस्वाल। चयः सञ्चयः खबति पुष्पं मालिकः सिचनोतीत्वर्थः। चनः स्वलनम्। स्वलति पत्रं द्वचस्य।

"हदः प्रेमा भग्नः सदसिरिव सन्धिं न लभते। सभेतापि प्रायः स्वस्ति खलु यह रिप धृतः।" द्रति दर्गादासः॥

सवननं, क्ती,, (सवन + खुट्।) पतनम्। तत्-पर्याय:। रिङ्ग्लम् २। इत्यमर: १११७।३६॥ रिक्क्षम् ३। इति हैमचन्द्रः ॥ (यथा, सुत्रुते। 81381

"त्रमस्वननदोषम् स्वविरेच प्रशस्ति। सत्त्वोत्साइबल्ख्येथंर्धेर्यवीर्यविवर्द्ध नम्॥" ष्मिचातः। इति मिल्लनायः ॥ यथा, माचे। 21421

"निजपाणिपक्षवतसस्वस्ना-दिभनासिकाविवरस्त्यतितै:। षपरा परोच्य गनकेम्स्टे सुखवासमास्य कमस्वसनै:॥"

उचारणम्। यथा, साहित्यदर्पणे। श२१८। "उत्खद्रायितभोगाङ्गगोत्रस्वलनसभावा॥"

तथाच भागवते। ५। ३।१२। "अय कथित् स्वननत्तुत्पतनज्ञानदुरवस्या-नादिषु विवयानां नः सार्णाय ज्वरमर्ण-द्यायामपि सक्तलक्ष्मलनिरसनानि तव गुण-कतनामधेयानि वचनगोचराणि भवन्तु॥") खिलतं, लौ, (स्वल+ ज्ञ:।) कूटयुदादिना युद्रमध्यादायाः ख्वचनम्। तत्पर्य्यायः। इत्नम्। २। इत्यमरः। २। ८। १०८॥ अंगः। ति, चित्रम्। इति मेदिनौ। ते, १६४॥ (यथा, षार्थासप्तयाम् । ६७२ ।

"सीधगवाचगतापि हि दृष्टिस्तं स्थितिक्रत-प्रयवमपि।

क्रिमगिरिशिखरस्विता गङ्गे वैरावतं

र्रति॥") स्तक, म प्रतीघाते। इति कविकल्पद्रमः॥(भ्वा॰ पर • सक • - सेट्।) म, तिष्टकयिषति तिन्त-कयिषति । इति दुर्गोदः सः ॥

स्तन, त् क अभ्रयव्हे। . इति कविकल्पद्रमः॥ (बदन्तचुरा॰-पर॰-धव॰-सेट्।) स्तनयति मेवः । इति दुर्गोदासः ॥

स्तन, सि यब्दे । इति कविकस्बद्धमः ॥ (स्वा॰-पर॰-सक् ०-सेट्।) मि स्तनयति स्तानयति। षतिस्तनत्। इति दुर्गादासः॥

स्तनः, पुं, (स्तन्यते यन्दाते वामुकै: स्तनयति कथयति वचः योभामिति वा। स्तन शब्दे + घञ् ।) भवयवविश्रेषः । माद्र इति चूँ चौ इति च भाषः !! तत्पयोवः । कुचः २ । इत्यमरः । २ । ६ । ७७ ॥ सूच: ३ उरोजः ४ वचोजः ५ पदीधरः ६ वचीक्षः ७ उर्रासजः ८। तस्याग्रं चुकम्। इति ग्रव्हरतावली। तस्य ग्रभ-लचणं यथा, गार्के । ५६। ८५। "घरोमभी स्तनी पोनी चनावविषमी शभी।

कठिनावरोममुरो सदुगौवा च कम्बुभा॥" तस्य मनोच्चरत्वकारकीषधं यथा, ,तर्वव। 181859 "कुष्ठनागवलाचुर्णं नवनीतसमन्वितम्। तक्षेपो युवतीनाच क्यांचानोहरं स्तनम ॥" षधस्तनरोगस्य संप्राप्तिमाह। "सचोरी वाष्यदुग्धी वा दीषः प्राप्य स्तनी स्त्रियः रक्तं मांसञ्च संदृष्य स्तनरोगाय कल्पाते ॥" घदुन्धावपि स्तनी प्रस्ताया गर्भिग्यास स्त्रिया बोद्धवी। यत पाइ सुत्रुतः "धमन्यः संवतदाराः कन्यानां स्तनसंत्रिताः। दोषाविसरणास्तासां न भवन्ति स्तनामयाः॥" दोषाविसरणाः संहतद्वारत्वेन दोषाणाम-विसरणमसञ्चारी यास ता:। "तासामेन प्रस्तानां गिर्भेगीनाञ्च ताः पुनः। स्त्रभावादेव विद्वता जायन्ते सम्भवन्यतः॥" *॥ स्तनरोगाणामतिदेशेन वचणान्याइ।

रक्षज्ञासक्षवः। स्वभावात्॥॥॥ श्रय स्तनरोगस्य चिकिद्या। "शोयं स्तनोत्यितमवेच्य भिषम्बिद्धात् यदिद्रधावभिद्धितं बहुधा विधानम्। षामे विदाहिनि तथेव च तस्य पाके तखाः स्तनी सततमेव च निग्रं होती॥ पित्तन्नानि तु भौताति द्रव्याख्यत्र प्रयोजयेत् । जलीकाभिर्हरिद्रक्तं न स्तनावुपनाइयेत्॥" उपनाइयेत् संदयेत्।

"पञ्चानामपि तेषान्तु हिला गोणितविद्धिमः

बच्चणानि समानानि वाञ्चविद्रधिलचणै:॥"

पश्चानां वातपित्तकप्रसिवपातागन्तुजानाम्।

धागन्त जस्तनरोगाभिघातेन प्रत्येन च बोहव्यः॥

"लेपो विधालामूलेन इन्ति पौड़ां स्तनी-त्थिताम्।

नियाननकाक्काभ्यां लेपः प्रीक्तः स्तना त्तिंडा ॥"

वियाला इन्द्रवारुणो। कनकस्य धत्तुरस्य पत याद्यम्।

''लेपाविष्ठन्ति सृतं स्तनरोगं वस्यवर्कोव्याः। निर्वाध्य तप्नोइं सलिले तदा पिनेत्तव ॥" द्रति भावप्रकाशः॥

स्तननं, लो,(स्तन यष्ट् + खुट्।) ध्वनिमातम्। मेघशब्दः। कुत्यितम्। इति मेदिनी॥ स्तनस्वयः,पुं,स्त्रो, (स्तनं धयति पिवतोति स्तन + धेट् पाने + "नासिकास्तनयोधाधेटो:।"३। २। २८। इति खग्। चर्नाहें वदिति सुम्। षतिशिषः । तत्पर्यायः । उत्तानश्यः २ उत्ता-नमया ३ जिया:४ जिया ५ स्तनपः ६ स्तनपा ७ स्तनस्यो ८ स्तनस्या ८। इत्यम्भरती॥ (यथा, रव:। १४। ०८।